

Рудич Т. О.

БІБЛІОГРАФІЯ – ОСНОВА НАУКОВОЇ ЕТИКИ

Найважливішою характеристикою якості наукової праці є її бібліографічна культура. Саме вона слугує критерієм наукової етики дослідника, показником його поваги до здобутків інших авторів і до інституту інтелектуальної власності.

Важливим елементом будь-якої наукової праці є її бібліографічний апарат (БА) – бібліографічні посилання, прикнижкові та пристатейні списки. Завдання БА видання – ознайомити читача з джерелами цитат, запозичень; дати можливість автору стиснути виклад, спрямувавши читача до праць, де означені ним питання розглянуто повніше, докладніше або з іншого погляду. Бібліографічні відомості в документах мають також наукометричне значення. Актуальність і значення окремої публікації не може бути визначено без урахування кількісної динаміки бібліографічних посилань на неї в наступних наукових дослідженнях.

Бібліографічні списки, акумулюючи, як правило, найбільш цінну бібліографічну інформацію з теми дослідження, набувають тим самим суттєвого значення для функціонування й подальшого розвитку наукових комунікацій. Інформація, що міститься у бібліографічних списках, усе активніше використовується в інформаційно-пошукових системах.

Списки використаної літератури мають бути оформлені відповідно до ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 „Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання”. Заголовки бібліографічних записів складають згідно з ДСТУ ГОСТ 7.80:2007 „Бібліографічний запис. Заголовок. Загальні вимоги та правила складання”.

Важливою частиною довідкового апарату документа є бібліографічні посилання. Вони містять бібліографічні відомості про цитовані джерела, що розглядають або згадують в тексті документа, достатні для його ідентифікування, пошуку та загальної характеристики. Бібліографічні посилання дають змогу перевірити достовірність і точність наведених цитат, формул, статистичних даних, різних фактів і відомостей, запозичених з інших видань; виявити і розшукати ці першоджерела. Посилання на джерела потрібні для подальшого ознайомлення з темою; перевірки неоднозначних тез; мінімізації суперечок між авторами; уникнення звинувачень у плагіаті та крадіжках інтелектуальної власності. Бібліографічні посилання мають бути оформлені відповідно до ДСТУ 8302-2015 Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання.

Отже, культура оформлення наукових робіт передбачає й культуру організації їх бібліографічного апарату, яка досягається не лише шляхом ретельного відбору різних документів до списку літератури, а й правильним щодо міжнародних правил складанням цих списків.

Література:

1. Бібліографічне оформлення наукових робіт : метод. рек. / уклад.: І. Г. Лобановська, О. Г. Помчалова, Н. Д. Грудініна ; [наук. ред. І. Г. Лобановська] ; НАПН України, Держ. наук.-пед. б-ка України ім. В. О. Сухомлинського. – Київ, 2015. – 90 с.